

Sociaaleconomische trends

Regionale verschillen in arbeidsparticipatie, werkloosheid en vacatures

2015 | 10

**Henk-Jan Dirven,
John Michiels,
Dick ter Steege**

Tussen regio's in Nederland bestaan aanzienlijke verschillen in arbeidsparticipatie, werkloosheid en vacatures. In 2014 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Utrecht en het laagst in Limburg en Groningen. Het aandeel werkenden is sinds 2008 in alle provincies gedaald, waardoor van de toename van de participatie tussen 2003 en 2008 inmiddels veel verloren is gegaan. De daling was het sterkst in Flevoland, waar de werkloosheid flink toenam tot het hoogste niveau van alle provincies. Regionale verschillen in arbeidsparticipatie en werkloosheid hangen in belangrijke mate samen met de demografische samenstelling en het onderwijsniveau van de bevolking. Gezien het aantal werklozen en het aantal vacatures was de arbeidsmarkt in de provincies Friesland, Groningen en Flevoland in dat jaar zeer ruim.

1. Inleiding

Dit artikel geeft een beeld van nieuwe reeksen met cijfers over de beroepsbevolking naar regio, die sinds 26 februari 2015 door CBS worden gepubliceerd. Het gaat om jaarcijfers vanaf 2003 voor alle gemeenten, grootstedelijke agglomeraties, stadsgewesten, COROP-gebieden, provincies en landsdelen van Nederland. De nieuwe cijfers vervangen de oude reeksen met driejaarsgemiddelden voor gemeenten met minimaal 10 duizend inwoners.

Uitgangspunt voor de nieuwe reeksen vormt de definitie van de beroepsbevolking van de International Labour Organisation (ILO), die sinds begin dit jaar centraal staat in de berichtgeving van CBS. Het belangrijkste verschil tussen de ILO-definitie en de eerder gebruikte, nationale definitie van de beroepsbevolking is het aantal uren per week dat iemand werkt of wil werken. Volgens de internationale definitie, die aansluit bij de richtlijnen van de ILO, wordt iedereen geteld die werkt, ook scholieren met een bijbaantje. Dat betekent dat de grens op één uur per week ligt. Volgens de nationale definitie omvat de beroepsbevolking personen die een substantieel aantal uren per week betaald werken of dat daadwerkelijk willen. Daarom is de grens bij twaalf uur per week gelegd. Ook bestaat de beroepsbevolking bij de internationale definitie uit 15- tot 75-jarigen, terwijl bij de nationale definitie de bovengrens op 65 jaar ligt (Janssen en Dirven 2015).

Tevens is de berekeningsmethodiek van de regionale cijfers verbeterd, zodat er jaarcijfers voor alle gemeenten kunnen worden samengesteld in plaats van driejaarsgemiddelden voor gemeenten met ten minste 10 duizend inwoners. Hierbij is gebruikgemaakt van een modelgebaseerde schattingsmethode, de zogenoemde kleine domeinschatters. De schattingen zijn gebaseerd op gegevens uit de Enquête Beroepsbevolking van CBS. Om de kwaliteit van de schattingen te verhogen is tevens gebruik gemaakt van registervariabelen die sterk correleren met werkloosheid en het al dan niet hebben van betaald werk. Voorbeelden van dergelijke variabelen zijn inschrijving van personen als werkzoekende bij het UWV en de loongegevens van werknemers (zie ook Boonstra, Buelens, Leufkens en Smeets 2011).

De uitkomsten worden gepubliceerd in de nieuwe StatLine-publicatie 'Arbeidsdeelname; regionale indeling 2014'. Hierin is de jaarlijkse stand opgenomen van indicatoren die het lokale arbeidsaanbod beschrijven, zoals het aantal werkenden en het werkloosheidspercentage. De gegevens over arbeidsdeelname en werkloosheid zijn

beschikbaar vanaf 2003 en kunnen worden gedetailleerd naar geslacht, leeftijd, herkomst, positie in de werkring en onderwijs- en beroepsniveau.

Dit artikel geeft in paragraaf 2 een beschrijving van de arbeidsmarktsituatie per provincie in de periode 2003–2014. Tevens wordt op basis van de verhouding van het aantal werklozen ten opzichte van het aantal vacatures de spanning op de arbeidsmarkt beschreven, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuw ontwikkelde cijfers over vacatures per provincie. In paragraaf 3 wordt ingegaan op gemeentelijke verschillen in arbeidsparticipatie en werkloosheid en de mate waarin regionale verschillen samenhangen met de bevolkingsamenstelling. Tot besluit brengt paragraaf 4 regionale verschillen in positie in de werkring en beroepsniveau van de werkzame beroepsbevolking in beeld.

2. De arbeidsmarktsituatie per provincie

2.1 Netto-arbeidsparticipatie en werkloosheid

In 2014 lag het aandeel personen in de bevolking met betaald werk, de netto-arbeidsparticipatie, in Nederland op 64,9 procent. Dat betekent dat bijna twee derde van alle 15 tot 75-jarigen betaald werk had. Met krap 68 procent was de participatie het hoogst in de provincie Utrecht. In Limburg en Groningen werkten relatief de minste mensen: nog geen 62 procent.

Landelijk is de arbeidsdeelname sinds 2008 met 3 procentpunten gedaald. In de meeste provincies lag de afname in dezelfde orde van grootte. Flevoland daarentegen liet een bovengemiddeld sterke daling zien. In 2008 had deze provincie met 71 procent nog de hoogste arbeidsparticipatie, maar sindsdien is deze met ruim 6 procentpunten gedaald. In Zeeland nam het aandeel werkenden juist maar weinig af.

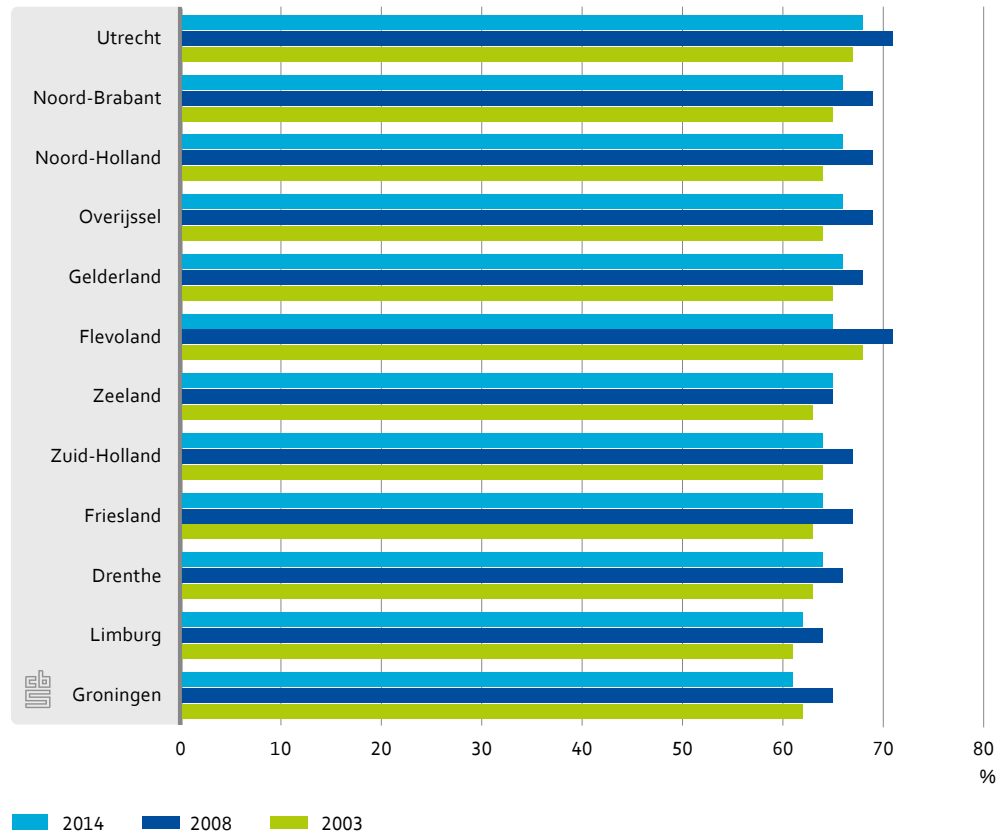
Tussen 2003 en 2008 nam de arbeidsparticipatie in alle provincies nog toe, gemiddeld met bijna 4 procent. Van deze toename is sinds de crisis veel verloren gegaan. In Flevoland en – in mindere mate – Groningen en Zuid-Holland was de arbeidsdeelname in 2014 inmiddels lager dan in 2003.

In 2014 was 7,4 procent van de Nederlandse beroepsbevolking werkloos. Het ging om 660 duizend mensen van 15 tot 75 jaar. Met bijna 9,3 procent was de werkloosheid het hoogst in Flevoland. In Zeeland was de werkloosheid met 5,5 procent het laagst. In het algemeen is er minder werkloosheid in een provincie, naarmate de arbeidsparticipatie er groter is.

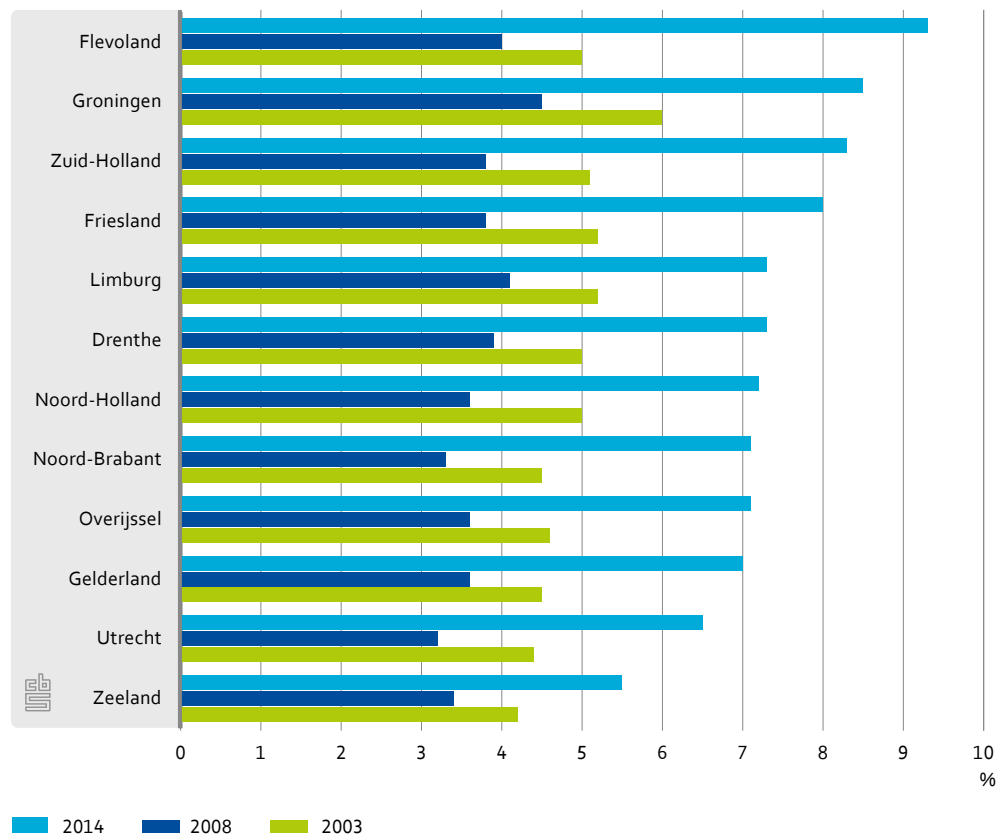
Uitzonderingen op het algemene patroon zijn Flevoland en Zeeland. Beide provincies hebben een gemiddelde participatie, maar ze zijn uitersten als het gaat om werkloosheid. In Flevoland was vooral de jeugdwerkloosheid hoog: bijna 18 procent van de beroepsbevolking van 15 tot 25 jaar was er werkloos, tegenover ruim 10 procent in Zeeland.

Landelijk is de werkloosheid sinds 2008 in omvang verdubbeld. Ook wat betreft de ontwikkeling van de werkloosheid waren Zeeland en Flevoland de extremen. In Zeeland

2.1.1 Netto arbeidsparticipatie naar provincie

2.1.2 Werkloosheidspercentage per provincie

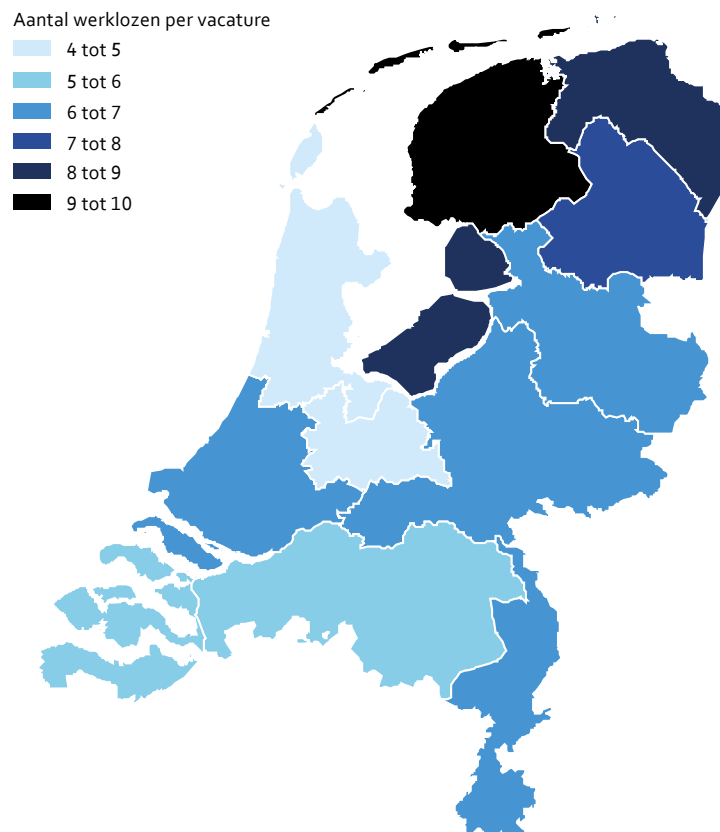

nam de werkloosheid met 2,1 procentpunt het minst toe van alle provincies; in Flevoland met 5,3 procentpunt het meest. Voor Zeeland wordt dit onder meer toegeschreven aan de vooraanstaande plaats van landbouw, visserij en hieraan gerelateerde industrieën. Deze zijn relatief ongevoelig voor conjuncturele schommelingen (CBS 2014). Tussen 2003 en 2008 nam de werkloosheid in alle provincies nog af. Van deze afname is inmiddels niets meer over. Overal was er in 2014 meer werkloosheid dan in 2003.

2.2.1 Aantal werklozen per openstaande vacature naar provincie, 2014

Ratio (aantal werklozen per vacature)	
Groningen	8,9
Friesland	9,6
Drenthe	7,2
Overijssel	6,5
Flevoland	8,7
Gelderland	6,4
Utrecht	4,4
Noord-Holland	5,0
Zuid-Holland	6,7
Zeeland	5,5
Noord-Brabant	5,8
Limburg	6,3

2.2.2 Aantal werklozen per openstaande vacature naar provincie, 2014

In de periode 2012/2014 was een op de drie werklozen een jaar of langer op zoek naar werk. Het aandeel werklozen dat langdurig werkloos is, liep tussen provincies uiteen van 28,5 procent in Utrecht tot 36,9 procent in Zuid-Holland. In Utrecht was de werkloosheid dus minder vaak langdurig dan in Zuid-Holland. Dit hangt deels samen met de samenstelling van de beroepsbevolking in deze provincies: in Utrecht zijn er relatief veel hoogopgeleiden en in Zuid-Holland veel niet-westerse allochtonen. Hoogopgeleiden zijn korter werkloos dan laagopgeleiden; niet-westerse allochtonen zijn juist langer werkloos dan autochtonen of westerse allochtonen.

2.2 Spanning op de arbeidsmarkt

In 2014 waren er gemiddeld 108 duizend openstaande vacatures. Daarmee waren er voor iedere vacature ruim zes werklozen beschikbaar en was de arbeidsmarkt dus ruim te noemen. Het aantal vacatures neemt sinds 2013 weer toe, maar ligt nog ruim onder de recordaantallen tijdens de hoogtijdagen in 2007 en 2008. Toen waren er nog bijna evenveel vacatures als werklozen. Door de crisis nam de werkloosheid toe en halveerde het aantal vacatures.

De spanning op de arbeidsmarkt varieert aanzienlijk tussen provincies. Zo waren er in Friesland op iedere vacature bijna 10 werklozen. Ook in Groningen en Flevoland was de arbeidsmarkt zeer ruim. In Utrecht was de spanning op de arbeidsmarkt groter dan elders, gevolgd door Noord-Holland. In die provincies was het aantal werklozen per vacature met 4 á 5 het laagst.

3. Gemeentelijke verschillen in participatie en werkloosheid

3.1 Top-10 gemeenten met hoogste en laagste participatie en werkloosheid

In 2014 lag de netto arbeidsparticipatie in Nederland op bijna 65 procent. Het aandeel werkenden verschilt echter sterk tussen gemeenten. De gemeente met de hoogste arbeidsparticipatie was Houten, met 73 procent, op de voet gevolgd door de gemeenten Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp met bijna 72 procent. Gemeenten in de top tien arbeidsparticipatie zijn voornamelijk te vinden in de Randstad. Zes van de tien gemeenten in de top tien liggen in de provincie Zuid-Holland.

Tot de gemeenten met de laagste arbeidsparticipatie behoorden Vaals, Kerkrade en Bellingwedde. Vaals is hekkensluiter met een aandeel werkenden van 52,2 procent. In Kerkrade en Bellingwedde lag de netto arbeidsparticipatie op ongeveer 57 procent. Deze gemeenten behoorden in 2003 ook al tot de gemeenten met de laagste participatiegraad. Ook de gemeenten met een lage arbeidsparticipatie zijn regionaal geconcentreerd. De tien gemeenten met de laagste arbeidsparticipatie zijn, op één na, te vinden in de provincies Groningen en Zuid-Limburg. Uitzondering vormt de Randstadgemeente Rotterdam. In 2014 was de arbeidsparticipatie in deze gemeente bijna 58 procent, 7 procentpunten onder het landelijk gemiddelde.

3.3.1 Top-10 gemeenten met hoogste en laagste arbeidsparticipatie en werkloosheid, 2014

Hoogste participatie	Laagste participatie		Laagste werkloosheid		Hoogste werkloosheid		
	%		%		%		
Houten	73,0	Vaals	52,2	Veere	4,5	Rotterdam	12,6
Midden-Delfland	71,7	Kerkrade	56,8	Borsele	4,8	's-Gravenhage (gemeente)	10,9
Pijnacker-Nootdorp	71,5	Bellingwedde	57,0	Kapelle	4,8	Almere	10,6
Urk	70,9	Heerlen	57,2	Midden-Delfland	4,8	Lelystad	10,1
Lansingerland	70,8	Rotterdam	57,9	Molenwaard	4,8	Arnhem	10,0
Aalsmeer	70,7	Delfzijl	58,2	Schouwen-Duiveland	4,8	Hoogezand-Sappemeer	10,0
Uitgeest	70,2	Maastricht	58,3	Katwijk	4,9	Almelo	9,9
Katwijk	70,0	Oldambt	58,4	Schiermonnikoog	4,9	Groningen (gemeente)	9,9
Teylingen	70,0	Hoogezand-Sappemeer	58,8	Sluis	4,9	Leeuwarden	9,8
Hendrik-Ido-Ambacht	69,9	Vlaktwedde	58,9	Bernisse	5,0	Schiedam	9,6

Gemeenten met een hoge arbeidsparticipatie worden doorgaans gekenmerkt door lage werkloosheidspercentages. In de top-10 gemeenten qua arbeidsparticipatie kwam het werkloosheidspercentage in 2014 niet boven de 5,7 procent, tegenover het landelijk gemiddelde van 7,4 procent. Bij gemeenten met een lage arbeidsparticipatie is het omgekeerde het geval: het werkloosheidspercentage is er doorgaans hoger dan het landelijk gemiddelde. Koploper was in 2014 Rotterdam: in deze gemeente lag het werkloosheidspercentage op 12,6 procent.

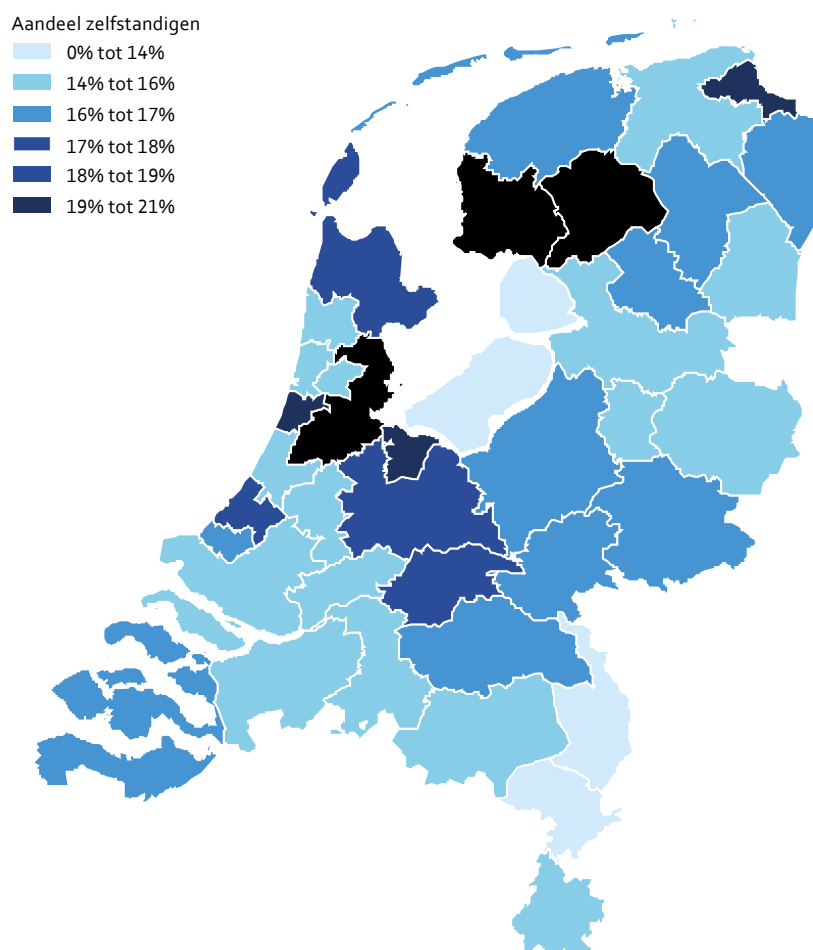
3.2 Bevolkingssamenstelling en regionale verschillen in arbeidsparticipatie en werkloosheid

Regionale verschillen in arbeidsdeelname en werkloosheid hangen samen met andere kenmerken van de bevolking in die regio's. In de gemeente Rotterdam, een gemeente met een lage arbeidsparticipatie en een hoge werkloosheid, was het aandeel hoogopgeleiden in 2014 bijvoorbeeld lager dan landelijk: 27,4 procent hoogopgeleiden tegenover 28,5 procent. In Houten, een gemeente met een hoge arbeidsparticipatie en een laag werkloosheidspercentage bedroeg het aandeel hoogopgeleiden in hetzelfde jaar ongeveer 39 procent. Omdat hoogopgeleiden meer participeren dan laagopgeleiden en minder vaak werkloos zijn, mag verwacht worden dat de arbeidsparticipatie in Houten hoger is dan in Rotterdam en de werkloosheid lager. Als met verschillen in onderwijsniveau rekening wordt gehouden – en ook met andere kenmerken van de bevolking, zoals als geslacht, leeftijd en herkomst – dan blijken de regionale verschillen in participatie en werkloosheid kleiner te zijn.

Om na te gaan in welke mate regionale verschillen in participatiegraad en werkloosheid in 2014 door verschillen in de bevolkingssamenstelling worden veroorzaakt, is een variantieanalyse uitgevoerd (Searle 1971). Hiermee kan worden bepaald in hoeverre de variatie in waarden van de doelvariabele, bijvoorbeeld wel/niet werkzaam of wel/niet werkloos, kan worden toegeschreven aan andere kenmerken. De totale variatie wordt gemeten met de kwadratensom $\sum_{i=1}^N (y_i - \bar{y})^2$, met y_i de doelvariabele, met waarden 0 (geen werk) of 1 (heeft werk) en met \bar{y} als het populatiegemiddelde. In de analyse zijn onderwijsniveau, demografische kenmerken (geslacht, leeftijd, herkomst en samenstelling huishouden) en regio (COROP-gebied) als verklarende kenmerken voor de variatie tussen personen respectievelijk in arbeidsparticipatie en werkloosheid opgenomen.

Uit de variantieanalyse blijkt dat slechts een klein deel van de variatie tussen personen in de waarden van wel/niet werkzaam verklaard kan worden door het kenmerk COROP-gebied: 0,28 procent. Een veel groter deel kan verklaard worden door de demografische kenmerken en onderwijsniveau: 23,0 procent. Na het opnemen van de demografische kenmerken en onderwijsniveau neemt de bijdrage van het kenmerk COROP-gebied verder af naar 0,14 procent. De helft van de regionale verschillen in participatiegraad kan zodoende worden toegeschreven aan verschillen in de bevolkingssamenstelling van regio's. Voor de regionale verschillen in werkloosheid is ongeveer 30 procent toe te schrijven aan verschillen in de bevolkingssamenstelling tussen COROP-gebieden.

4.1.1. Aandeel zelfstandigen in de werkzame beroepsbevolking, 15 tot 75 jaar, 2014

4. Regionale verschillen in de werkzame beroepsbevolking

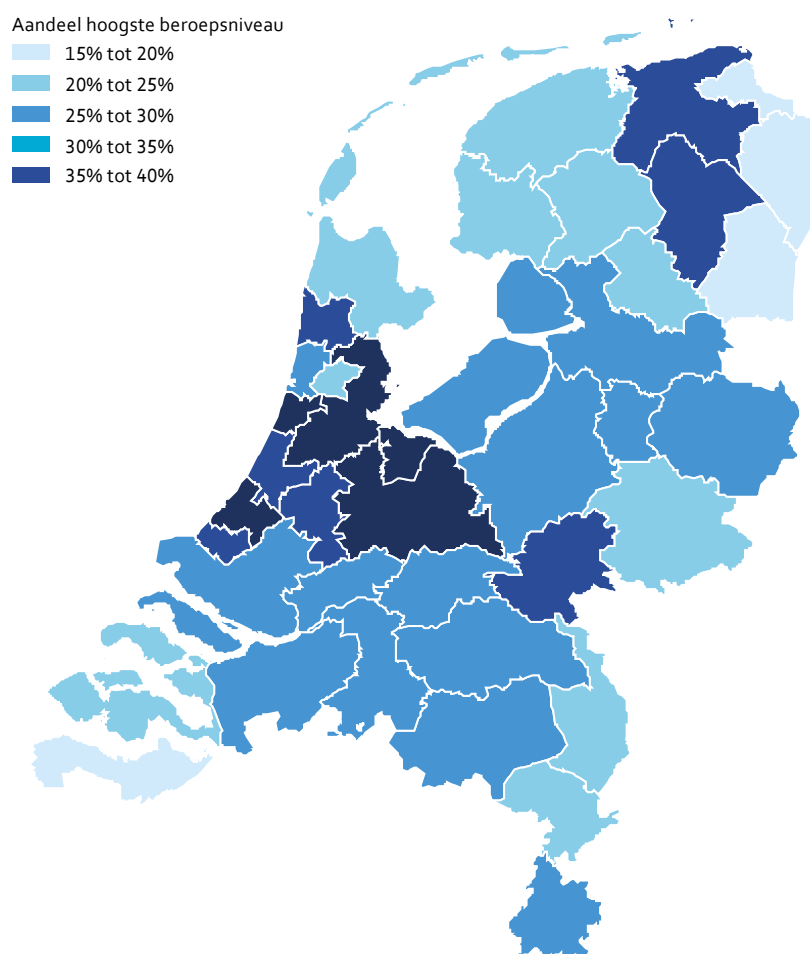
4.1 Positie in de werkring

In 2014 maakten zelfstandigen 16,5 procent van de werkzame beroepsbevolking uit. Koplopers in het aandeel zelfstandigen vormden de regio's Groot-Amsterdam en Zuidwest- en Zuidoost-Friesland. Ook de agglomeratie Haarlem, de Gooi en Vechtstreek en Delfzijl en

omgeving laten hoge aandelen zelfstandigen zien. Flevoland, Midden- en Noord-Limburg scoorden laag: het aandeel zelfstandigen kwam in deze regio's niet boven de 14 procent.

Het relatief hoge aandeel zelfstandigen in de hierboven genoemde regio's kan deels worden toegeschreven aan bedrijfstakken zoals de commerciële dienstverlening en de landbouw, bosbouw en visserij, waarin relatief veel zelfstandigen actief zijn (Michiels 2012). Deze bedrijfstakken zijn regionaal geconcentreerd. Zo zijn in Groot-Amsterdam en het Gooi en de Vechtstreek relatief veel mensen werkzaam in de commerciële dienstverlening. In Zuidwest- en Zuidoost-Friesland werken relatief veel mensen in de landbouwsector.

4.2.1 Aandeel personen met hoogste beroepsniveau in de werkzame beroepsbevolking, 15 tot 75 jaar, 2014

4.2 Beroepsniveau

In 2014 had bijna 30 procent van de werkzame beroepsbevolking een beroep op het hoogste beroepsniveau. Het gaat hierbij om beroepen met zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor een hoger of wetenschappelijk onderwijsniveau is vereist. Voorbeelden van beroepen op dit beroepsniveau zijn ingenieur weg- en waterbouw, leraar voortgezet onderwijs, arts, gespecialiseerd verpleegkundige en systeemanalist. Er is sprake van een sterke regionale concentratie van werkzame personen naar beroepsniveau. Regio's met een aandeel werkenden op het hoogste beroepsniveau van 35 procent of meer waren alleen

te vinden in de Randstad. Koploper was de agglomeratie Haarlem met bijna 40 procent, gevolgd door Utrecht en Groot-Amsterdam. Andere regio's met een hoog aandeel werkenden op het hoogste beroepsniveau waren het Gooi en de Vechtstreek en de agglomeratie Den Haag. Regio's met een laag aandeel waren Oost-Groningen, Zuidoost-Drenthe en Zeeuws-Vlaanderen, met aandelen van circa 18 procent.

5. Begrippen

Beroepsniveau

De plaats in de indeling van beroepen in 4 niveaus volgens de International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO 2008) van de International Labour Organisation (ILO).

Het beroepsniveau geeft de complexiteit en omvang van taken weer die bij een beroep horen. De praktische uitwerking van het begrip beroepsniveau gebeurt door toepassing van een of meer van de volgende criteria:

- De aard van het werk in relatie tot de karakteristieke taken bij een beroepsniveau;
- Het voor een goede beroepsuitoefening benodigde opleidingsniveau volgens ISCED97;
- De in een verwant beroep opgedane relevante werkervaring en/of on-the-job training.

COROP-gebied

Een of meer aangrenzende gemeenten in een provincie ontworpen voor regionaal onderzoek. Toelichting:

De COROP-indeling is op overwegend statistisch-inhoudelijke gronden omstreeks 1970 ontworpen door de COördinatiecommissie Regionaal OnderzoeksProgramma. Aan deze commissie ontleent de indeling haar naam. Onderscheiden werden veertig gebieden, waaraan later drie subgebieden zijn toegevoegd.

De COROP-indeling is een regionaal niveau tussen gemeenten en provincies in. Bij de opzet van de indeling stond het nodale indelingsprincipe voorop. Dit principe kon echter niet als enig criterium worden gehanteerd. Een beperking van het aantal gebieden was noodzakelijk om kengetallen over toegevoegde waarde (naar bedrijfsklasse) en bruto-investeringen (naar type en bestemming) op dit niveau te kunnen presenteren. Verder was het wenselijk om in voorkomende gevallen de provinciegrens ook als grens van een COROP-gebied aan te houden.

Deze indeling in 40 gebieden vormt niveau 3 van de Europese NUTS-indeling.

Netto-arbeidsparticipatie

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking).

Toelichting:

Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). De gegevens worden meestal gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar.

Positie in de werkring

Indeling van personen naar de wijze waarop ze op de arbeidsmarkt actief zijn. Hierbij worden de volgende posities onderscheiden:

- Werknemer met een vaste reguliere baan;
- Werknemer met een flexibele of tijdelijke baan;
- Zelfstandige eigen bedrijf;
- Meewerkend gezinslid;
- Overige zelfstandige.

Toelichting:

De indeling gebeurt op basis van de hoofdbaan van de persoon. Dit is de baan waaraan de meeste tijd wordt besteed.

Werkloosheid

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit personen zonder betaald werk, die recent naar werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn.

Toelichting:

Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). De gegevens worden meestal gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar. Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.

Vacature

Een arbeidsplaats waarvoor, binnen of buiten een onderneming of instelling, personeel wordt gezocht dat onmiddellijk of zo spoedig mogelijk geplaatst kan worden.

Toelichting:

Tot de vacatures worden ook gerekend:

- Vacatures waarvoor zich reeds sollicitanten hebben gemeld. Ook wanneer al gesprekken worden gevoerd met deze sollicitanten.
- Vacatures waarvoor de sollicitatieprocedure zoveel tijd zal kosten dat de feitelijke indienstreding niet op korte termijn valt te verwachten.
- Vacatures waarvoor uitzendkrachten of ander tijdelijk personeel worden gezocht.
- Open plaatsen voor leerlingen en personen in opleiding, mits het daarbij gaat om een arbeidsovereenkomst (dus geen onbetaalde stageplaatsen).

Open plaatsen bij reorganisaties of afslankingen die alleen mogen worden bezet door medewerkers waarvan een arbeidsplaats verdwijnt mogen niet als vacature worden opgevat. Bij uitzendbureaus, WSW-instellingen en banenpools (werkgelegenheidsprojecten) worden alleen de vacatures voor het vaste personeel meegeteld. In het onderwijs dient kortdurende ziektevervangings niet als vacature te worden beschouwd.

Bij vacatures wordt onderscheid gemaakt tussen ontstane, openstaande en vervulde vacatures.

Werkzame beroepsbevolking

Personen die betaald werk hebben.

Toelichting:

Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). De gegevens worden meestal gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar. Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.

Referenties

Boonstra, H.J., B. Buelens, K. Leufkens en M. Smeets (2011). Small area estimates of labour status in Dutch municipalities. Discussion paper (201102). Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen.

CBS (2014). De Regionale Economie 2013. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen.

Janssen, B. en H.J. Dirven (2015). Werkloosheid: twee afbakeningen. Sociaaleconomische Trends 2015 | 02. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen.

Michiels, J. (2012). Regionale verschillen in de flexibele schil. In: Sociaal Bestek.

Searle, S.R. (1971). Linear models. John Wiley, New York.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2014–2015	2014 tot en met 2015
2014/2015	Het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2014 en eindigend in 2015
2012/'13–2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2012/'13 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Studio BCO, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2015.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.